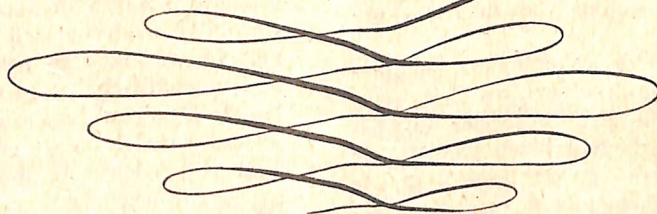

van Mens tot Mens

Orgaan van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische grondslag „Humanitas” onder redactie van J. Blom, T. van Grootheest en C. M. Swiebel. Administratie-adres: Vondelstraat 61, Amsterdam-W.

Welkom op het congres te Hengelo

Op 9 en 10 October zullen wij elkander als congresgangers in Hengelo ontmoeten. Onze afdeling zal u met vreugde begroeten en proberen er toe bij te dragen, dat u aan uw reis naar het oosten van ons land prettige herinneringen zult bewaren.

Over de wijze, waarop wij dit hopen te doen, vertel ik nu niets, dat blijft bewaard tot u er bent. Wel kan ik iets van Hengelo in Overijssel vertellen en over de afdeling, die daar is van Humanitas.

Hengelo als industriestad

Hengelo heeft ruim 54.000 inwoners, het is een snel van dorp tot stad groeiende gemeente. Als u met de trein komt, zal uw aandacht het eerst getrokken worden door het moderne nieuwe stationsgebouw, dat in 1952 in gebruik werd genomen. Op het stationsplein staande, zal het u opvallen, hoe er een geheel nieuwe stadskern, met moderne nieuwe winkelpuien wordt opgebouwd ten noorden van het station, ter vervanging van de gebouwen, die daar in 1944 werden gebombardeerd. Ten zuiden van het station, onder de tunnel doorgaand, (die óók vernieuwd wordt) staat u meteen voor de grote Koninklijke Machinefabriek Gebr. Stork & Co. N.V., waar ongeveer 4500 mensen werken aan de bouw van turbines, dieselmotoren, ketels, pompen, ventilatoren, suikermolens en persen. Het is in het Verenigingsgebouw van deze fabriek, waar wij ons congres houden, dus 5 minuten wandelend vanaf het station. Nog wat zuidelijker liggen de Appendagefabrieken van de N.V. Dijkers, N.V. Hollandse Signaal Apparatenfabriek, elk met ongeveer 1500 werknemers en westelijk van de Machinefabriek Stork die van de Kon. Ned. Katoenspinnerij, waar ongeveer 800 werknemers hun brood verdienen. Ten noordwesten en noorden van de spoorlijn liggen dan nog de fabrieken van de N.V. Hazemeijer en N.V. Heemaf, die schakelmateriaal en electromotoren vervaardigen, met elk ook weer ongeveer 1500 werknemers en de Koninklijke

Weefgoederenfabriek, die met 800 werknemers werkt. Hengelo, een metaal- en textielstad, heeft echter ook nog twee chemische bedrijven en wel de Kon. Ned. Zoutindustrie met 800 medewerkers en de N.V. Stork Chemie met ongeveer 400 medewerkers.

In metaal- en electrotechnische industrie werken dus, de kleine niet met name genoemde bedrijven meegerekend, ongeveer 12000 mensen, in de textiel ongeveer 2000 werknemers en in de chemische industrie ongeveer 1200. De medewerkers van genoemde bedrijven wonen niet alle te Hengelo, maar 40 % daarvan in gemeenten, die in een kring van 25 km rond Hengelo liggen.

Meer mag ik u van Hengelo niet vertellen, want dan wordt mijn verhaaltje te lang, al zou er over het geestelijke, culturele- en sociale leven en zijn geschiedenis nog wel het een en ander te zeggen zijn.

Belangrijke mededeling

In dit nummer van Van Mens tot Mens treft u een brochure aan, waarin het Bestuur van Humanitas haar standpunt uiteenzet ten aanzien van de subsidieweigering in een aantal Noordbrabantse gemeenten. Wij vertrouwen erop dat u hiervan met belangstelling zult kennis nemen en stellen u het volgende voor:

Laat ieder lid deze brochure bij een vriend, familielid of kennis in de bus doen of aan een in aanmerking komende relatie sturen. Werkt hier allen aan mee. Dan bereiken wij dat 10.000 mensen buiten onze directe kring deze brochure zullen lezen en wellicht als gevolg daarvan Humanitas zullen steunen.

Over het geestelijk leven gesproken: ongeveer een vijfde gedeelte van de bevolking is buitenkerkelijk. Het Humanistisch Verbond heeft er een gemeenschap met 220 leden; onze afdeling van Humanitas heeft ruim 80 leden. Dat is niet veel, zult u zeggen en dat is het ook niet, maar... wij doen wat en zijn toch in Hengelo zeer goed bekend als instelling voor maatschappelijk werk.

Wij doen wat, want hoewel de vakopleiding en algemene ontwikkeling aan jonge arbeiders, als sinds tientallen jaren, in Hengelo tot het 19de jaar worden gegeven, de metaalindustrie hogere lonen gaf dan de omliggende plaatsen, de bedrijven zelf goede sociale fondsen hebben en de spaarzaamheid van de werknemers bevorderen, is er daarnaast nog zeker een taak voor onze vereniging.

Wat doet Humanitas?

Onze afdeling maakt deel uit van het Bestuur van de Stichting voor Jeugdzorg (ongeorganiseerde jeugd), heeft haar deel in het reclasseringswerk, is vertegenwoordigd in de plaatselijke Stichting voor Gezinszorg, in de plaatselijke commissie voor zorg aan gerepatrieer-

den en verleent hulp en bijstand aan hen, die dit behoeven, bij voorkomende moeilijkheden van maatschappelijke aanpassing, woningvraagstukken, kinderscherming, gezinsvoogdij en emigratie.

Wij zijn daarbij als bestuur en naaste medewerkers nog niet overwerkt, reden waarom wij tijd hadden aandacht te besteden aan de zorg voor bejaarden, die tevens een zorg voor huisvesting en vrije-tijdsbesteding werd. U weet, dat wij een eigen Bejaardencentrum met 78 woningen en een verzorgingshuis hebben, als ik het goed heb. het eerste van Humanitas in Nederland? Daarover hopen wij u als congresganger(ster) iets te vertellen en wij zullen u dit laten zien.

Wat wij deden kunt u ook met goede wil en doorzettingsvermogen tot stand brengen. Reden te meer om naar Hengelo te komen om te zien en te horen, hoel!

Van harte welkom dan namens bestuur en leden! Wij zullen proberen om uw verblijf in Hengelo goed voor u te versieren.

De voorzitter van Humanitas,
afdeling Hengelo (O.),

A. J. WEVERS.

Hengelo, 3 Augustus 1954.

HUMANITAS ORGANISEERT EEN jubileum-prijsvraag

U weet allen wel, dat het bestuur van Humanitas elk jaar opnieuw grote moeite heeft om de financiële eindjes aan elkaar te knopen. Dat is echter niet onze enige zorg; in vele plaatsen van ons land is op de verschillende gebieden van het maatschappelijk werk veel meer te doen, dan wij met onze bescheiden middelen kunnen volbrengen. Ook daar moet een oplossing voor komen!

En welk tijdstip zou beter geschikt zijn voor het vinden van deze oplossing, dan het 10-jarig jubileum, dat wij in Mei van het volgend jaar hopen te vieren? U zult het met mij eens zijn, dat een jonge organisatie als Humanitas dit jubileum niet in de eerste plaats te baat moet nemen om een blik in het verleden te werpen. Veel belangrijker is het om ons bij deze gelegenheid af te vragen, wat ons in de komende jaren te doen staat. Welnu — en hier komt de aap uit mouw — welke taak op ons wacht, weten we grotendeels nu al, wat ons echter bezig houdt, is de vraag: hoe komen we aan de middelen?

We menen hiervoor een oplossing gevonden te hebben. Op het tijdstip nl., dat u deze krant ontvangt, zal juist onze grote JUBILEUM-PRIJSVRAAG-actie zijn ingezet met het doel het benodigde geld bijeen te krijgen om:

1. de tekorten van het centrale werk te dekken,
2. een „Fonds Maatschappelijk Werk” te vormen tot uitbreiding van het werk in de gewesten en afdelingen.

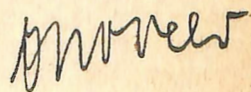
Deze prijsvraag zal worden gepubliceerd in een aantal grote dag- en weekbladen, doch daarnaast willen wij via onze leden voor 2 kwartjes per stuk een zo groot mogelijk aantal deelnemerskaarten verkopen, waardoor — naar wij hopen — de opbrengst groot genoeg zal worden om ons doel te bereiken.

Voor de verkoop van deze kaarten hebben wij uw hulp hard nodig. Uw afdelingsbestuur is in het bezit van een aantal boekjes met deze kaarten en ons verzoek is: *neemt u de verkoop van één zo'n boekje van 20 stuks voor uw rekening.*

U weet waarom het gaat, u weet van hoe groot belang het is, dat deze actie slaagt.

U weet ook, dat het o.a. door de weigering van subsidies in het Zuiden, Humanitas niet gemakkelijk wordt gemaakt.

Daarom ben ik vol vertrouwen, dat u zult begrijpen, hoe juist op dit tijdstip uw medewerking onontbeerlijk is.

Maak het jubileum tot een feest

WERK MEE AAN ONZE PRIJSVRAAG

WERK AAN DE WINKEL

Onder deze titel kondigden wij in het vorig nummer „Van Mens tot Mens” reeds onze Jubileum-Prijsvraag aan. Inmiddels heeft de minister van Justitie zijn goedkeuring aan onze prijsvraag gehecht. En dus.... nu kunnen wij allen aan de slag!

Als dit nummer verschijnt zijn de deelnemerskaarten reeds aan de afdelingen gezonden.

Deelnemerskaarten? Wat zijn dat voor dingen?

Kijk, dat zit zo. In 1953 plaatsten wij in een aantal dagbladen en periodieken een advertentie. In die advertentie stond een gemakkelijk op te lossen rebus. Wie die rebus las kon tegelijkertijd twee doeleinden nastreven, nl. zijn geluk beproeven en Humanitas steunen. Zijn geluk beproeven door de rebus op te lossen en die oplossing op een briefkaart schrijven en aan Humanitas zenden. Op die briefkaart moest dan ten minste 50 cent extra aan postzegels zijn geplakt. In die 50 cent zat de steun aan Humanitas. Ruim 60.000 inzendingen werden op het Centraal Bureau ontvangen. Dat was een aardig succes, maar wij zijn er toch niet tevreden mee!

In ons land moeten veel meer dan 60.000 mensen te vinden zijn, die ons willen steunen en hun geluk willen beproeven. Die mensen moeten we gaan opzoeken en tot medewerking aan onze prijsvraag bewegen. Daarom werd besloten naast de publicatie van advertenties in dagbladen en periodieken, de rebus ook ter beschikking te stellen door haar af te drukken op een deelnemerskaart. Deze kaarten kunnen worden verkocht voor 50 cent. Wie zo'n kaart koopt behoeft niets anders te doen dan de rebus op te lossen, de oplossing op de kaart te schrijven en deze gefrankeerd aan ons Centraal Bureau te zenden. Voor deze kleine moeite en deze paar kwartjes heeft men dan de kans op de hoofdprijs, welke bestaat uit een aantal begerenswaardige goederen en een goederenbon (u koopt wij betalen) van f 1500,—, alles met alles ter waarde van f 6000,—. Dat is niet mis. Maar daarnaast zijn nog een groot aantal prijzen welke de moeite waard zijn. Wat denkt u van een scooter? Of van een compleet Pas-Toe-Kamerameublement?

Van al onze leden verwachten wij, dat

Dit zijn de prijzen:

1STE PRIJS TER WAARDE VAN f 6000,—

bestaande uit:

1 GOEDERENBON TER WAARDE VAN „ 1500,—

(U koopt, wij betalen!)

1 Grundig radio-gramfooncombinatie „ 758,—

1 Rover elektrische wasmachine „ 405,—

1 Kaptein-Mobylette „ 395,—

1 Kodak-Retina kleinbeeldcamera „ 414,—

1 Bernina elektrische naaimachine „ 625,—

1 Buitenlandse reis naar keuze „ 400,—

1 Bon voor gramfoonplaten naar keuze „ 250,—

1 Boekenbon „ 200,—

en vele andere prachtige prijzen.

2DE PRIJS LAMBRETTA SCOOTER ter waarde van „ 1590,—

3DE PRIJS 1 PAS-TOE-AMEUBLEMENT naar keuze „ 750,—

4DE PRIJS 1 BUITENLANDSE REIS ter waarde van „ 200,—

5DE PRIJS 1 AL. KEUKENUITZET ter waarde van „ 105,—

en nog honderden andere prijzen, waaronder elektrische scheerapparaten, electr. broodroosters, autopeds, fototoestellen, enz., enz.

zij een deelnemerskaart zullen kopen. Maar wij verwachten meer. Wij verwachten ook, dat al onze leden actieve verkopers van deelnemerskaarten zullen zijn.

De deelnemerskaarten zijn gebundeld in boekjes van 10 en 20 stuks. Vraagt aan uw afdelingsbestuur een aantal boekjes! Voor onze leden die het hoogste aantal deelnemerskaarten verkopen, zijn drie boekenbonnen beschikbaar. Elke bon geeft recht op het aanschaffen van een of meer boeken, tot een gezamenlijke waarde van f 10,—.

Wie zullen deze bonnen winnen? Ook u hebt de kans! Maar wacht dan niet te lang en vraag reeds nu om een aan-

tal (en geen klein aantal) deelnemerskaarten bij uw afdelingsbestuur of bij het Centraal Bureau, Vondelstraat 61, Amsterdam.

Er zijn onder onze leden wel eens personen die klagen dat zij eigenlijk zo weinig voor Humanitas kunnen doen. Of dat waar is laten we nu maar in het midden, maar in ieder geval staat vast dat geen enkel lid nu hoeft te klagen, dat hij of zij niets voor ons kan doen. Deelnemerskaarten verkopen kan iedereen. U ook. Bedenkt u wel, dat de laatste dag waarop deelnemerskaarten ingezonden kunnen worden, 20 December a.s. is. Vrienden, de tijd is kort. Aan de slag.

VEERTIEN DAGEN KAMPEREN OP
DE BESTHMENERBERG TE
OMMEN

Het plan was om veertien dagen in tenten te verblijven, doch toen wij, d.w.z. 23 kinderen van 5-14 jaar plus vier personen leiding met onze bus in het vakantiecamp arriveerden, bleek dit plan een ijdele hoop en een hopeloze en onmogelijke onderneming te zijn. Het was geen gewoon regenen meer, het was een domweg neervallen van waterstralen uit een grijze uitzichtloze hemel. En daar stonden we midden in het kamp. Gelukkig was de directie van het kampterrein het met ons eens, dat we de tenten voorlopig wel konden afschrijven en tijdelijk werden we in een oude, met golfplaten afgedekte loods ondergebracht. Met deze loods begon het succes. „Het golfpaviljoen” was een lange loods met in het midden een open ruimte voor wasgelegenheid en mogelijkheid tot spelen en aan beide zijden afgesloten ruimten, waar de jongens en meisjes konden slapen. Ook deze slaapruimten gaven de kinderen veel plezier. We sliepen op oude legerbedden, één- en tweehoog. De bedden stonden niet ver van elkaar, zodat er heerlijk krijgertje gespeeld kon worden.

Leve de va

Dat was vaak een vermakelijk gezicht. Ook was het prettig dat ieder kind een eigen bed had, waar het ook zijn spulletjes kon bewaren en waarop het rustig kon liggen lezen.

De omgeving van de Besthmenerberg is heel mooi en bij goed weer — dat af en toe wel eens gebeurde — hebben we met z'n allen deze streek verkend.

Een evenement was wel de bijwoning van de operette „Het lied der woestijn”, welke op een avond in het openluchttheater werd opgevoerd en waaruit de kinderen een hoofdpersoon „de rode schaduw” hebben overgenomen en waarmee zij zich geschminkt en verkleed de volgende dagen hebben vermaakt. Tot diep in de avond slopen we door het bos, op zoek naar de roverhoofdman en zijn bende. Regen was niet belangrijk. Veel hebben ze zich ook vermaakt met het snijden van bootjes uit boomschors. De jongsten van onze groep kwamen eens van een wandeling thuis, beladen met oude potten en pannen, petroleumstellen enz. Deze instrumenten brachten met zand, modder en water de heerlijkste diners, oliebolletjes en pannenkoeken voort.

Dan niet te vergeten de spelletjes in teil of bad. Op de foto's is te zien hoeveel plezier we hadden als om de beurt ieder een volle kan met water over zijn hoofd kreeg.

De tochten naar Ommen — ons kamp lag daarvan drie kwartier verwijderd —

naar de Vecht en de Lemelerberg (hoogste punt van Overijssel), de speeltuin en 's avonds voor de grootsten, de televisievoorstellingen in de grote zaal van het restaurant, dit alles, naast het buitengewoon goede en smaakvolle eten, heeft gemaakt, dat wij allen kunnen terugzien op een heerlijke vakantie.

Niemand van de kinderen heeft gezeurd over het weer. Niemand is verkouden of ziek geweest.

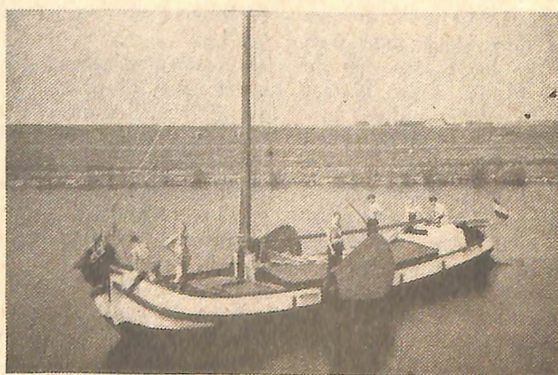
En vragen wij vandaag, nu we weer terug zijn in ons kinderhuis: „Wie gaat er mee in Ommen kamperen?”, dan gaan niet alleen alle handen de lucht in, doch schreeuwen een twintigtal monden heel hard: „Graaaaaaggg.”

En daar kunnen al diegenen die deze kampweken mogelijk maakten het best mee doen.

K. J. M. ONCLIN

ZEILEN

We schrijven Donderdag, 12 Augustus, de regen gutst met stromen, het is triest en donker al de gehele dag. Gisteren was het niet veel beter. 't Lijkt ondenkbaar dat we pas vier dagen terug zijn van onze vakantie in Friesland. Het weer van nu schijnt te pogen

cantie!

de herinnering aan die dagen onwerkelijk en lachwekkend te maken. Het enige dat echter wordt bereikt is dat het de indrukken die de zon, de wind en het water op ons maakten, door het grote contrast, des te scherper in onze herinnering liggen.

Hoe u een indruk te geven van tien dagen zeilen op de Friese meren met een echt zeilschip, net groot genoeg om ook de wat onzekeren onder ons vrouwen in te boezemen en toch niet te groot om door onze kleine groep niet volledig bemand te worden en je erop thuis te voelen. Onze tjalk, waarin we sliepen en waarop we, als het zo eens uitkwam, ook aten, bracht ons waar wij en de wind het wilden. We zijn geweest in Sneek, Lemmer, Warga, Grouw, Heeg, Sloten, Langweer etc. — kris kras door Friesland, langs al die leuke dorpjes en stadjes. De wind en de zon, de boot, het water en het land, zij waren onze vrienden en we voelden ons vrij.

De meisjes kookten om de beurt en het was een belevenis om gebukt in het kleine roefje iets te brouwen dat de anderen lekker zouden vinden, terwijl je ieder ogenblik van de stuurman de waarschuwing kon verwachten: „Pas op, we gaan overstag, hou je pannen vast.” Ondoenlijk is het iedere dag te beschrijven. We hebben heel wat meege-maakt, windstilte, die ons gelegenheid gaf om midden op een meer voor anker

te gaan en te zwemmen en te vissen, een stevige bries, die het water tot in het gangboord bracht, en blaren op je handen van het sjoeren aan de touwen. Het breken van een ankertouw, waardoor we naar lager wal dreven en vlak bij onze boot sloeg een zeilboot om, waarbij wij de bemanning de helpende hand boden en droge kleren verschaften. Het „skutsje sielen” in Lemmer, dat helaas met windstilte te kampen had, maar waardoor wij het onze boot voortbomend toch bij konden houden. De wedstrijd die we aangingen met de Lemsteraak, die we ondanks zijn grote voorsprong, natuurlijk wonnen. En dan niet te vergeten het vissen. Wat smaakt heerlijker dan zelf gevangen en gebakken vis. Er zijn een paar pracht brasems aan de haak geslagen.

Kortom, iedere dag had zo zijn eigen belevenissen. Wij zouden er nog meer over willen schrijven en u laten delen in hetgeen wij op onze boot meemaakten. De plaatsruimte staat ons niet toe u meer te geven dan een vluchtige en onvolledige indruk van deze tien dagen, maar zeker is dat wij onder ons in de „grote groep” er nog lang over zullen praten en vaak zullen terugdenken aan deze vakantie op het water.

Dank aan allen die dit mogelijk maakten.
J. J. VERBEEK

Lijst van afdelingen die de vacantiepot van „Ellinchem” spekten:

Den Helder f 25,—; Zaltbommel f 10,—; Aalsmeer f 15,—; Zandvoort f 10,—; Enschede f 15,—; Almelo f 20,—; Eindhoven f 15,—; Rotterdam f 50,—; Hilversum f 30,—; Oss f 15,—; Santpoort f 15,—; Delft f 20,—; Utrecht f 15,—; Vlissingen f 15,—; Haarlem f 25,—; Amersfoort f 10,—; Groningen f 30,—; Edam f 10,—; Ede f 15,—; Roosendaal f 7,50; Leerdam f 2,50; Velp f 10,—; Arnhem f 25,—; Amstelveen f 10,—; Voogdijver. Hoofddorp f 20,—; N.V. Ferrocil, Doesburg f 50,—; Wageningen f 15,—; Oosterwolde f 10,—; Zaanstreek f 25,—; Naarden f 15,—; Deventer f 15,—; Zwolle f 20,—; Bergen op Zoom f 5,—; N.N. f 10,—; Mevr. Vergeer Woerden f 5,—; Netty Vrind f 10,—; Hum. Verb.

Deventer f 69,12; Den Haag f 100,—; Hengelo f 25,—; Nijmegen f 10,—; Breda f 15,—; N.N. f 50,—; Leeuwarden f 10,—; Rhenen f 10,—; Collecte sectie reclassering Humanitas f 44,05. Afdeling Texel f 10,—; mevr. v. Oostrum —De Boer f 15,—; afdeling Zeist f 5,—; afdeling Tilburg f 13,—; afdeling Middelburg f 10,—.

De vacaties zijn inmiddels achter de rug en uit de artikelen van onze medewerkers kunt u lezen, dat uw bijdragen een goede en prettige vakantie mogelijk maakten. Niet in de laatste plaats konden deze vacaties slagen door de bijdrage welke de groepsleiders en -leidsters leverden onder vaak primitieve en moeilijke omstandigheden. Kon het volgend jaar weer zo zijn.

HENK BEUKE

uit de afdelingen

DE COLLECTE IN ROTTERDAM

Dit jaar waren de voorbereidingen van onze collecte met bijzondere zorg getroffen. Dit kwam ook tot uiting in het gestegen aantal collectanten. Dit waren er 230. Bovendien waren met medewerking van het Humanistisch Verbond een aantal mensen aangeschreven van wie kon worden verwacht dat zij de collecte extra wilden bedenken en die apart werden bezocht.

De dag vóór de 17de Juli waren de weersverwachtingen echter niet gunstig. Het is op zich zelf al pijnlijk als je financiële positie afhankelijk is van het weer op één dag in het jaar. Nog pijnlijker is soms de angst voor het weer. De Bilt had echter gelijk, en hoe! Tot nu toe de enige dag waarop 24 uur regen viel, gepaard met harde wind. Het gevolg was dat een aantal collectanten niet zo lang collecteerden omdat ze in een minimum van tijd doorweekt waren. Bovendien zagen vele mensen er tegen op zich uit hun kleding te pellen om een bijdrage te offeren.

Toch waren er een aantal collectanten die moedig regen en wind trotserend de gehele dag collecteerden, daarbij kleding en schoeisel op het spel zettend. Hun zijn wij de grootste dank verschuldigd.

Het resultaat van de collecte viel ten opzichte van wat wij hadden begroot tegen. Ten opzichte van het weer viel het mee. In totaal werd een bedrag van f 2648,65 opgehaald. Dit is ongeveer de helft van wat wij hadden verwacht. Wij zullen dus naar andere middelen moeten omzien om het begrotings-tekort te dekken.

G. GOOSEN, secr.

Het begon in het dodenhuis van de Sing-Sing

De deur is achter me in het slot gevallen en ik sta in het dodenhuis van de Sing-Sing. De korte, zachte slag is niettemin gehoord door de twaalf mannen, wier enige zekerheid in het leven nog is, dat ze straks ter dood zullen worden gebracht.

Ik hoor beweging in de cellen. Achter die zwaarbeslagen deuren staan nu de ter dood veroordeelden en houden de adem in. Zij wachten en weten niet waarop. Zij wachten en het kan alleen maar zijn op de dood. M'n begeleider gaat me voor naar wéér en deur en dan sta ik in een klein, onaanzienlijk vertrek, met daarin een kleine, onaanzienlijke stoel. De elektrische stoel. Je huivert van deze grauwe, gruwzame atmosfeer, van de onwezenlijke stilte, van die simpele, maar genadeloze stoel, die wel de mens, niet echter diens probleem vernietigen kan. Het probleem van de ontspoorde mens in een maatschappij, die de voorwaarden tot die ontsparing helpt scheppen.

Het vertrek ziet er proper uit als een moderne toonzaal. Er ligt nergens een stofje, het schakelbord, dat de moordende stroom bergt, glimt feestelijk. In een nabijgelegen vertrekje staan een aantal keurige ontleedtafels. Straks zal uit de verschroeië lichamen van de twaalf mannen het hart worden gesneden om de maatschappij desgevraagd te kunnen bewijzen, dat de misdaden jegens haar metterdaad zijn afgestraft. Hierna kunnen de misdadiger door die zelfde maatschappij weer voorrechten worden geboden, want enorme ijskasten wachten om gaaf zijn dode lichaam te bewaren, zo de familie op een eigen begrafenis prijs mocht stellen. Je verlaat het zo steriele, maar tegelijk zo sinistere dodenhuis weer langs de cellen van de veroordeelden. Een van hen slaat uitzinnig met de vuisten tegen de stalen deur. „Het is haast nog een jongen,” vertelt je gids, „maar hij vermoordde een bejaard echtpaar om aan geld te komen.”

„En zijn voorgeschiedenis?” wil je weten.

„Het oude lied,” zegt de man naast je. „Opgegroei in een achterbuurt van New York. Een vader, die liever dronk dan werkte, en een moeder, die met haar kinderen meer slaag kreeg dan eten. De eerste diefstal, de jeugdgevangenis, enfin, u weet zelf wel, hoe dat gaat...”

Je weet het en we moesten het allemaal weten. Ook wij in Nederland, waar jegens de ontspoorde naaste zoveel méér ten goede wordt gedaan, zoveel méér, maar altijd nog te weinig... De roffellende vuisten op de celdeur zijn als vuisten in je eigen gezicht. Was het zijn schuld, vraag je je af, dat deze jongen werd grootgebracht in de reddeloze armoede van de achterbuurten? Was het zijn schuld, dat zijn vader geen begrip had en hem met een stok de straat opjoeg? Was het allemaal zijn schuld alleen? Of ook — en in de aller-eerste plaats — die van de maatschappij? Of ook — en in de eerste plaats — die van ons, volwassenen?

Het doffe geluid van die beukende vuisten hoor je nog als je weer buiten staat. Je voelt je onpasselijk en geschokt. Vóór je Amerika straks verlaten hebt, is deze jongen, zijn deze twaalf mannen ter dood gebracht. Door een maatschappij, die van misdadigheid de oorzaak én de gevolgen kent, maar die onmachtig is in haar behandeling ervan verbetering aan te brengen...

Na Amerika kwam je in Saoedi-Arabië. Daar zag je wéér een andere methode om de misdaad te wreken. Denkt u nu niet, dat ik u een fabeltje navertel. Het gaat hier om een realiteit, die ik met eigen ogen zag. In het rijk van de Ibn Saoeds regeert nog de oude, meedogenloze Mohammedaanse wet. Deze straft de dief niet af met gevangenis, maar — en u leest het heus goed — met het afhakken van de linkerhand. Ik zag zo'n verminkte in de straten van Djeddha. Zo ergens dan gold hier dus de aloude,

barre wet van het „oog om oog, tand om tand”. Alsof de harde, genadeloze straf de misdadigheid zou kunnen verminderen, laat staan opheffen....

In Saoedi-Arabië neemt men de misdadiger zijn hand. In Amerika en in menig ander land neemt men in het uiterste geval zelfs zijn leven. Wat gebeurt er nu in óns land? Hier reikt men de ontspoorde medemens de hand en rédt men zijn leven, althans doet men door reclasseringsverenigingen voor hem, wat menselijkerwijze maar mogelijk is.

Kort na mijn oriëntatie-reizen naar Amerika en het Midden-Oosten en nog diep onder de indruk daarvan bezocht ik een jeugdgevangenis in Zutphen. Wat ik hier ontdekte, trof mij minstens zo diep. Hier toch vond ik een gevangenis, die met een strafplaats maar weinig, met een reclasseringsoord daarentegen alles te maken had. Er bevinden zich een honderdtal jeugdige delinquenten, onder wie er zijn, die geen geringe misdaden begingen... Toch zijn hier geen cellen, maar kamertjes, die de bewoners al naar hun karakter en smaak zelf kunnen inrichten. De cipiers zijn eerder maatschappelijke werkers dan gestrenge bewakers. Er zijn

De is er voor

Wees solidair

Alle vormen van:

- levens-
- studie-
- uitzet-
- spaar-
- pensioen-
- begravenis-
- crematie-
- verzekering

Sluit Uw verzekeringen bij „De Centrale”, de bank met een ideaal: de enige bank, die de arbeidersbeweging laat profiteren van haar winst. Vraag het drukwerkje „Kracht tot nieuwe daden”, dat U nader inlicht omtrent de winstbesteding.

 Laat U raden door de Centrale-agent, voor alle verzekeringen.

DE CENTRALE
ARBEIDERS-VERZEKERING

Hoofdkantoor: Rijnstraat 28, Den Haag

een paar dikgetraliede strafcellen, maar wanneer ik vraag ze te mogen bekijken, moet eerst de sleutel worden gehaald en gaat de deur maar moeilijk open. ... Al in geen negen maanden deden ze dienst.

De directeur, de geestelijkheid, de psychiater, de sociale ambtenaar, ze zijn hier niet om te vergelden, maar om te observeren en te peilen, te begrijpen en begrip te wekken, om te genezen en op te voeden. Wie deze methode verwekelijkt wenst te noemen en zweert bij de wraak en de vergelding, hij zou als ik met de directeur van deze gevangenis of de gevangenen zelf moeten kunnen praten om dan te ervaren door welke ellendige oorzaken deze jongens vaak hier belandden. Door wrijvingen in het gezin, door de miserabele, rond-uit onzédelijke woontoestanden, door de verderfelijke invloed van de straat en het gebrek aan verantwoorde vrijetijdsbesteding. Hij zou zich dan met mij verheugen, dat er mannen en vrouwen zijn, die onverpoosd en door alle onvermijdelijke teleurstellingen heen — het beste van zich zelf geven om deze verknoeide levens weer bezinning, zelf-respect en moed bij te brengen — en daar, naar de uitkomsten bewijzen, voor een goed deel in slagen. Over reclas-sering gesproken: behalve het massale werk dat zij doet om de ontspoorde medemens weer in het gareel te krijgen, ziet hij jaarlijks nog kans ruim 10.000 voorlichtingsrapporten uit te brengen, die de rechter vóór het vonnis volledig inlichten omtrent de verdachte, diens aard, milieu, voorgeschiedenis e.d., zodat bij de bepaling van de strafmaat en de heropvoeding hiermee rekening kan worden gehouden.

De wet van de liefde verplicht de gemeenschap, dat niets zal worden nagelaten om haar verdoolde burgers weer terug te brengen op het pad van eerlijkheid en fatsoen. Zo bezien moet de straf niet alleen vergelding, maar óók vergeving en óók verbetering inhouden. Dan wordt de strafmaatregel voor de veroordeelde, zo goed als voor de maatschappij een zegen, in plaats van een vervloeking en een schande. Het kan niet anders of u zult dit met mij eens zijn. En dan zult u het uwe willen doen om hier te helpen. Bijvoorbeeld door een geldelijke gift aan de Reclasering.

Niet uit goedkoop sentiment, niet uit een beschermende houding, maar uit het diepgevoelde besef, dat we deze ongelukkigen na de gevangenis niet alleen het leven moeten hergeven, maar ook fatsoenlijk werk voor hun handen en moed en geloof voor hun hart. En daarvoor zorgen de vrouwen en mannen van de Reclasering, als u en ik hun even noodzakelijk als onzelfzuchtig werk mogelijk maken. Mógen, kúnnen we nog aarzelen?

LEO UITTENBOGAARD

Wat is toch een maatschappelijk werker?

Een gekke vraag? Waarom? Er wordt zoveel over maatschappelijk werk gepraat en geschreven, het begrip „maatschappelijk werk” wordt zó vaak geanalyseerd en uiteengerafeld, dat de maatschappelijke werker meestal in de verdrukking dreigt te geraken. Nietwaar, als wij u eens op de man af zouden vragen: Wat is nu een maatschappelijk werker? Ik wed, dat er op die vraag helemaal geen antwoord zou komen, óf reprieken als: Een vrouw op een bromfiets, gehuld en gepakt in leder, met juist haar mond vrij om vragen te stellen en een hand vrij om te schrijven. Of: Iemand, die altijd alles beter weet en een ander nooit aan het woord laat komen, iemand, die er onnoemelijk veel schik in heeft om zich te verdiepen in de ellende van een medemens, of, een geest, die overal een oplossing voor weet, een suikerfee met een zuur gezicht, een geconcretiseerd stuk van de Rijksbegroting achter een loket of ... nou ja nog tien balen van dergelijke begripvolle definities. Het spijtige van bovenstaande uitlatingen is, dat ze slechts ten dele een antwoord geven op de gestelde vraag en dus valse wijsheden zijn.

Daarom heeft de redactie mij gevraagd dan maar eens precies te zeggen wat men in de vakwereld onder een maatschappelijk werker verstaat. Welaan let op dan! Een eerste kenmerk van een maatschappelijk werker is, dat hij zelf niet weet wat hij is, een feit dat hij u nooit zal bekennen. Integendeel, u zult hem altijd aantreffen met een gezicht van: „kom, kom, Piet of Saar, wij zullen dat zoontje van jou wel eens opfrissen.” Waarschijnlijk wist u ook nog niet, dat de maatschappelijk werker zich de erfgenaam voelt van de taak van de pater familias uit oude tijden. Zoals zo'n echt stamhoofd zal hij nimmer tegenspraak dulden, het oordeel van een bestuur of leek, wordt met een vies gezicht en met een tang terzijde geworpen en zeer snel met zand bedekt.

Uiteindelijk is hij er van overtuigd, dat hij het enige zinvolle beroep op dees' aarde uitoefent. Als een goedmoedige lobbys slaat hij dan ook de inspanningen zijner medemens bij hun werkzaamheden, gade. Hij is er zeker van dat het uitsterven van het ras der maatschappelijke werkers een honderdmaal sterkere bedreiging voor de wereld zou vormen dan zo'n pietluttig atoombommetje. Dat de opleiding voor maatschappelijk werker in vakkring zo belangrijk wordt geacht is louter een kwestie van politiek en eigenbelang. Gedurende een aantal jaren worden de adspirant werkers ervan doordrongen, hoe zij de mensheid in hun ban kunnen houden en hoe voorkomen kan worden, dat het beroep uitsterft.

Samenvattend kan gezegd worden, dat de definitie voor „maatschappelijk werker” als volgt luidt:

„iemand, die zijn eigen dreigende maatschappelijke nood afwendt door middel van de nood van anderen”.

Uitzonderlijke mensen, die hun geluk trachten te vinden door de medemens op hun wijze d.m.v. maatschappelijk werk, te dienen, natuurlijk daargelaten. Maar wie daarop let is een kniesoor.

JOHN.

Nieuws voor aanstaande emigranten

AEC-CURSUSSEN

De Emigratie-Commissie van het Humanistisch Centrum „Mens en Wereld” (aangesloten bij de Algemene Emigratie Centrale) bericht ons het volgende:

1. Taalcursussen in de Engelse en in de Braziliaans-Portugese taal.
 - a. Voor de Engelse taalcursussen dienen zich 20 gegadigden op te geven. De kosten bedragen f 22,50 per deelnemer. Emigranten, die met een rijkssubsidie voor hun overtocht-kosten vertrekken, verkrijgen 90 pct. reductie in de cursuskosten ad f 22,50. Daarboven komen nog de kosten voor het leerboek ad ca. f 5,—, waarover geen subsidie kan worden verleend. De Engelse taalcursus omvat 40 lesavonden van 1 uur, te geven tweemaal per week. Speciale aandacht zal worden besteed aan het bijbrengen van de spreekvaardigheid in deze taal, ten einde de voor de emigrant toch al moeilijke start, zoveel mogelijk te verlichten.
 - b. Voor de Braziliaans-Portugese taalcursussen dienen zich 15 gegadigden op te geven. De kosten bedragen f 40,— per deelnemer. Ook hierbij wordt aan emigranten, die met een rijkssubsidie vertrekken, een reductie verleend van 90 pct. in de cursuskosten ad f 40,—. Daarboven komen wederom de kosten van het leerboek ad f 5,—, waarover geen subsidie kan worden verstrekt. De Braziliaanse taalcursus omvat 40

lesavonden van 1½ uur (60 lesuren, daar wij hier met een moeilijke taal te doen hebben), te geven tweemaal per week.

Ook hierbij wordt speciale aandacht besteed aan het bijbrengen van de spreekvaardigheid in het belang van de emigrant zelf.

2. Daarnaast wordt nog gewerkt aan de opzet van *vervolgcursussen* op deze taalcursussen, waarbij in 12 avonden van 2 uur de geestelijke, sociale, economische (en voor de dames de huishoudelijke) zijde van de problemen in de verschillende emigratielanden zullen worden behandeld.

De kosten voor dergelijke vervolgcursussen zijn nog niet bekend. T.z.t. zullen hierover nadere gegevens volgen.

De bedoeling hierbij is, dat deze vervolgcursussen als een bovenbouw dienen te worden beschouwd op de taalcursussen als onderbouw en als basis van een zo goed mogelijke voorbereiding van de emigrant voor de belangrijke stap, welke emigratie nu eenmaal is.

Gegadigden voor deze cursussen kunnen zich aanmelden bij de pl. AEC, die hiervoor bereids zijn ingelicht.

Adressen van de plaatselijk Algemene Emigratie Commissies worden op aanvraag verstrekt door het Centraal Bureau van Humanitas.

Boekbespreking

„Voor de ouders van een mongooltje” door Isabel Geuter-Newitt, geb. f 1,90, 40 blz. Uitgave Focus, Bloemendaal.

Een boekje met zeer veel liefde geschreven. Schrijfster kent het probleem van vele mensen om een „waardige” houding ten opzichte van geestelijk en lichamelijk hulpbehoevende kinderen te vinden. Doch zij toont aan, dat, indien het de ouders van een mongooltje lukt om zich over hun kommisie heen te zetten en zich met volle toewijding op het kind te richten, ook het mongooltje een persoon kan worden, die op zijn bescheiden wijze een plaats in het leven kan innemen.

In de figuren van Johnnie, Bill en Joan beschrijft zij, zonder een zweem van sentimentaliteit, fragmenten uit het leven en de ontwikkeling van deze kinderen. Zij wijst de ouders op kritieke momenten in de opvoeding van hun mongoloïde kind, waarbij het geluk van het kind op het spel kan staan.

Zo zien wij Johnnie, die ten gevolge van zijn niet geheel volwaardige lichamelijke gesteldheid, als baby een overmatige behoefte aan warmte heeft, doch een onbepakt vertrouwen in zijn omgeving stelt, uitgroeien tot een persoon, die op zijn wijze in het leven staat, omdat zijn opvoeders hem de warmte boden en zijn vertrouwen nimmer beschaamden.

Wij zien Bill, als een moeilijk jongetje van zes jaar in de opvoedingsinrichting komen en hem daar ontwikkelen tot een gelukkig lid van de samenleving en die menig normale volwassene een stimulans is.

Het boekje is geschreven voor de

ouders van een mongooltje en zoals de schrijfster in haar voorwoord zegt „speciaal voor de moeders van deze kinderen — de moeders zelf zullen weten waarom.” De gedachte van dit werkje strekt zich echter verder uit dan alleen tot deze kinderen, zij raakt ook de lichamelijk gebrekkige kinderen en moeilijk opvoedbaren.

Het is ons doel bij de opvoeding, onze kinderen zodanig te helpen vormen, dat zij, eenmaal volwassen, als een zo zelfstandig mogelijk persoon hun geluk kunnen vinden en, hier citeer ik een aanhaling uit het boekje, „werkelijk geluk kan alleen tot ons komen, wanneer wij voelen, dat wij de taak vervullen, waarvoor we geboren zijn: alleen dan zullen wij een wezenlijk doel in het leven vinden. Deze vervulling kunnen wij vinden door anderen op een of andere wijze te dienen.”

U zult zich afvragen of het „dienen” waarop hierboven bedoeld wordt, wel weggelegd is voor onze hulpbehoevende kinderen. Het moge het hier genoemde boekje van Isabel Geuter-Newitt zijn, die u mee zult helpen een antwoord op deze vraag te vinden.

Een warm aanbevelen bezit, zowel voor ouders van een mongooltje, als voor andere belangstellenden en opvoeders.

J. B.

De zesde provinciale dag te Utrecht

De Stichting voor Maatschappelijk Werk in de provincie Utrecht is voornemens haar *zesde provinciale dag* te wijden aan het onderwerp: *De taakverdeling van maatschappelijke werkers en vrijwilligers*.

Dit onderwerp zal belicht worden door: Rector J. Bokeloh, secretaris van het Sociaal Charitatief Centrum van het Diocesis Haarlem, en dr. J. F. de Jongh, directeur van de School voor Maatschappelijk Werk te Amsterdam.

Datum: Donderdag 30 September 1954. Duur van de vergadering: van 10.30 tot pl.m. 16.00 uur.

Plaats: Restaurant Esplanade, Utrecht. Inlichtingen worden verstrekt door het secretariaat van de Stichting, Catharijnekade 5, Utrecht.

Nagekomen congresvoorstel

De afd. Tilburg stelt het Congres voor om het Centraal Bureau opdracht te geven tot het aanleggen van een Centraal Ledenregister.

Toelichting: Wij, de afd. Tilburg, zijn van mening, dat er door de decentralisatie wat het registreren der leden betreft, te veel leden verloren gaan door het niet doorgeven van leden, die verhuizen naar een andere afdeling.